

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Tolletaten/ Tolldirektoratet
Postboks 2103 Vika
0125 OSLO

Unntatt offentlighet,
skjermet

Deres ref
20/50050

Vår ref
18/1158-16

Dato
21. juni 2022

Svar på Høringsbrev - Tilleggsavtale med USA om forsvarssamarbeid - Endringer i tollforskriften og merverdiavgiftsforskriften

Vi viser til brev av 9. mai 2022 vedrørende høring av endringer i tollforskriften og merverdiavgiftsforskriften for å gjennomføre tilleggsavtale med USA om forsvarssamarbeid.

Den 16. april 2021 undertegnet Norge en folkerettslig bindende tilleggsavtale om forsvarssamarbeid mellom Norge og USA (Supplementary Defense Cooperation Agreement (SDCA)). SDCA fastsetter vilkår for amerikansk militær aktivitet i Norge i sin alminnelighet. Tilleggsavtalen tablerer et oppdatert rammeverk for amerikansk militær tilstedeværelse på norsk territorium. SDCA vil bli gjennomført i norsk rett ved en gjennomføringslov. Forsvarsdepartementet fremmet i april 2022 en lovproposisjon (Prop. 89 L (2021–2022)) med forslag til lov om gjennomføring av tilleggsavtale mellom Norge og USA om forsvarssamarbeid av 16. april 2021 (forsvarssamarbeidsloven) mv.

Slik Landbruks- og matdepartementet forstår det, innebærer tilleggsavtalen at det innføres en utvidelse av eksisterende fritak tilknyttet til skatte-, avgifts- og tollovgivningen som nødvendiggjør endringer i tollforskriften. SDCA artikkel XIX nr. 2 fastslår at når medlemmer av amerikanske styrker, medfølgende og amerikanske kontraktører selger eller på annen måte overdrar varer som har vært innført toll- og/eller avgiftsfritt til deres personlig bruk etter artikkel XIX nr. 1, er det sluttmottakeren som skal være ansvarlig for å betale eventuelle skyldige avgifter som et resultat av overdragelse til en person som ikke har rett til å importere slike varer. Formålet med bestemmelsen er å fritta selgeren for ansvaret for toll og avgifter ved videresalg.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for
matpolitikk

Saksbehandler
Line Bøystad
22 24 92 71

Finansdepartementet har lagt til grunn at artikkel XIX nr. 2 skal gjennomføres i tollregelverket, uten at man benytter hjemmelen i tilleggsavtalen til å pålegge kjøperen ansvar for å betale toll og avgifter. I høringsnotatet påpekes det videre at det er behov for å unngå at speditøren pålegges et utilsiktet ansvar, ved at speditørens tollskyldneransvar aktualiseres ved videresalget. Det erkjennes i notatet at effekten av dette er at det oppstår et lovtomt rom i videresalgstilfellene ved at det ikke vil være hjemmel for å holde verken kjøper eller selger toll- og avgiftspliktig i disse tilfellene. Samtidig fremheves det at man av hensyn til fremdriften i prosessen, samt at omfanget av videresalgstilfeller forventes å være beskjedent, antas det at det er akseptabelt med en slik regulering av videresalget inntil videre. Finansdepartementet vil på sikt vurdere nærmere om dette lovtom-rommet bør reguleres.

Slik Landbruks- og matdepartementet leser den foreslåtte bestemmelsen i tollforskriften § 5-3-1 første ledd annet punktum vil den i prinsippet gjelde alle typer varer, herunder landbruksvarer. Slik vi tolker forslaget, skal selgerens fritak for ansvaret for toll og avgifter ved videresalg imidlertid kun gjelde varer innført til personlig bruk av medlemmer av amerikanske styrker, medfølgende og amerikanske kontraktører i medhold av § 5-3-5 syvende ledd. All den tid fritaket kun gjelder varer til personlig bruk er vi enig i at omfanget av videresalgstilfellene trolig vil å være beskjedene. Vi vil samtidig understreke viktigheten av at det ikke etableres noe tilsvarende fritak for varer bestemt for den amerikanske styrkens offisielle bruk etter 5-3-5 sjette ledd, ettersom dette vil kunne omfatte betydelige kvantum landbruksvarer.

Selv om det antas at omfanget av videresalg av varer til personlig bruk vil å være beskjedne, vil det foreligge et potensial for misbruk av ordningen. Sensitive landbruksvarer vil ofte ha en høy tollbeskyttelse for å beskytte såvel norsk råvareproduksjon som norsk næringsmiddelindustri. For varer med høy tollbelastningen vil det alltid være et potensial for misbruk av ulike tollfritaksordninger. Landbruks- og matdepartementet vil derfor understreke viktigheten av å etablere nødvendige kontrollmekanismer for å hindre misbruk også av denne ordningen.

Slik Landbruks- og matdepartementet forstår SDCA artikkel XX skal amerikanske forsvarsmyndigheter treffe nødvendige tiltak for å forebygge misbruk av rettighetene som er innvilget iht. til tollbestemmelsene i avtalen, og norske myndigheter kan gjennomføre tollkontroll i samsvar med prosedyrer som norske myndigheter og amerikanske styrker blir enige om. Slik vi forstår det, er det i forhandlingene mellom Norge og USA ikke etablert nødvendige prosedyrer og praktiske løsninger for tollkontroll. Vi forutsetter at dette arbeidet vil slutføres slik at de nødvendige kontrollmekanismene blir etablert.

Dersom det oppstår mistanke om at ordningen misbrukes, ber Landbruks- og matdepartementet om at Finansdepartementet benytter hjemmelen i SDCA artikkel XIX nr. 1, til å tette det lovtomme rommet ved å innføre nasjonale regler for å holde sluttmottakeren ansvarlig for å betale skyldige toll og avgifter.

Med hilsen

Cathrine Steinland (e.f.)
avdelingsdirektør

Line Bøystad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer